

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a személyesen eljáró felperesnek a Magyar Ügyvédi Kamara alperes ellen kamarai határozat felülvizsgálata iránt indult perében - amely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a beavatkozott - a Fővárosi Bíróság 2007. április 20. napján kelt 4.K.33.461/2006/8. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 9. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 4.K.33.461/2006/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 36.000 /harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperesi beavatkozó 2004. november 22. napján a szavazásra jogosult tagok egyhangúan meghozott taggyűlési határozatával kizárta a felperest az iroda tagjai sorából, az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény /a továbbiakban: Ütv./ 78. § /1/ bekezdés e/ pontjára, 80. § /1/ bekezdésére és az alapító okirat V/5. pontjára alapítottan. Az indokolás szerint a felperes az iroda fenntartásához az alapító okirat IV/1. pontjában foglalt kötelezettségét - több éven keresztül megsértve - a reá eső rezsiköltségnél 2002. évben 416.920 Ft-tal, 2003. évben 611.202 Ft-tal kevesebbet fizetett be. 2003 novemberétől a tartozás törlesztésére, annak végrehajtható okiratban történő elismerésére nem volt hajlandó, 2004. szeptemberi rezsiköltségét is csak 2004 novemberében egyenlítette ki; mindezen magatartásával az iroda tevékenységét súlyosan veszélyeztette, mert az irodának kellett helyette a kifizetéseket teljesíteni.

A határozat rögzítette, hogy a hátralékos rezsiköltség megfizetése iránt az iroda kénytelen volt a felperes ellen pert indítani.

A határozatot a taggyűlés 2005. január 3-án kelt határozatával kiegészítette azzal, hogy a kizárást kimondó határozat jogerőssé válásától számított 30 napon belül tartozik a felperessel elszámolni.

A felperes a taggyűlési határozat felülvizsgálatát kérte a Budapesti Ügyvédi Kamarától.

A Budapesti Ügyvédi Kamara Elnöksége 2005. január 24. napján kelt határozatával a felülvizsgálati kérelmet elutasította.

Az Ütv. 71. § /1/ bekezdésére hivatkozva megállapította, hogy a taggyűlési határozat nem ütközik jogszabályba, illetőleg megfelel az ügyvédi iroda alapító okiratában foglaltaknak.

Az elsőfokú határozattal szemben a felperes fellebbezést terjesztett elő, amelynek elbírálása során az alperes a 2005. március 7. napján kelt ÜIF.797. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében a kamarai határozatok felülvizsgálatát, és a taggyűlési határozatokra kiterjedő hatályon kívül helyezését kérte, új eljárásra kötelezés mellett.

Arra hivatkozott, hogy a taggyűlési kizáró határozatban a megállapított tényállás valótlan és nem teljes, ezért a döntés az Ütv. 80. § /1/ bekezdésébe ütközően megalapozatlan.

Álláspontja szerint valótlan, hogy rezsiterheit az iroda, vagy annak tagjai fizették meg, valótlan a tartozás 1 millió Ft-ot meghaladó megjelölése, és valótlan a "kizárás tényében kifejezett feltevés", hogy a tartozás keletkezésének, és így a működés veszélyeztetésének felelőssége kizárólag őt terhelné.

Hiányosnak tartotta a tényállást, mert elhallgatja a rezsitartozás számviteli körülményeit, az iroda, illetve az irodavezető felelősségét, az ügyvédi működését akadályozó - és ezzel fizetéseképtelenségét előidéző - irodavezetői mulasztást, a kompenzációs és kárigényét, az iroda megszűnés előtt állását.

Álláspontja szerint a taggyűlési határozat nem is érvényes, mert a vagyonkiadási kiegészítés felől nem a taggyűlés, hanem egymaga az irodavezető döntött, a jegyzőkönyvre tett észrevételét pedig a taggyűlés és a kamara az irodavezető manipulatív magatartása miatt meg sem ismerhette; így a döntéshozók meg voltak fosztva az érvényességi kellékek alaposabb vizsgálatától.

Előadta, hogy időközben a Pesti Központi Kerületi Bíróság jogerős ítélete 987.613 Ft megfizetésére kötelezte az alperesi beavatkozóval szemben; viszontkeresetét és fellebbezését illetéklervási nehézségek miatt nem tudta érvényesíteni, a tartozást pedig az irodavezető tevékenysége következtében kialakult, az iroda ingatlanait fenyegető árverezés veszélye miatt nem fizette meg.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaptalannak értékelte, és azt elutasította.

Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a felek által nem vitatottan a felperes 2002-2003-as években az alperesi beavatkozóval szemben mintegy 1 millió Ft-os tartozást halmozott fel azzal, hogy az alapító okirat IV/1. pontjában is rögzített kötelezettsége ellenére maradéktalanul nem teljesítette a reá eső működési költségeket.

Ellenkező adat hiányában az is nyilvánvaló, hogy a felperest terhelő működési költséget az alperesi beavatkozó, illetve annak tagjai fizették meg.

A felperes - saját előadása szerint is - 2003 novemberében tudomással bírt tartozásáról, de azt mintegy egy évvel később, a 2004. november 22-én meghozott taggyűlési határozat időpontjáig nem rendezte.

A taggyűlési jegyzőkönyvből megállapíthatóan a felperes tartozásának rendezését attól tette függővé, ha az építés alatt álló új irodahelyiségek kapcsán konkrétan nem ismert, előreláthatólag felmerülő értékkülönbözlet címén keletkező követelését érvényesítheti.

A felperes többszöri kérdésre végül úgy nyilatkozott, hogy tartozását kifizetni nem tudja. Ezt követően hozta meg az alperesi beavatkozó taggyűlése a felperes kizárásáról döntő határozatát.

Az Ütv. 80. § /1/ és /2/ bekezdésében és 71. § /1/ bekezdésében foglaltak ismertetését követően megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az eljáró kamarai szervek a feltárt releváns tényállás és jogszabályi rendelkezések alapján azoknak megfelelően utasították el az alperesi beavatkozó taggyűlési határozata ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet azzal, hogy az abban megjelölt okok alapján az alperesi beavatkozó határozata jogszabályba, vagy az alapító okiratba nem ütközik.

Rámutatott arra az elsőfokú bíróság, hogy az alapító okirat, és jogszabályi előírás sem tette lehetővé, hogy a felperes a folyamatosan jelentkező - az alperesi beavatkozó mindennapi működéséhez szükséges - költségek ráeső részének megfizetését konkrétan meg nem határozott, vélt vagy valós, de el nem ismert követelésének kielégítésétől tegye függővé. A felperes kellő alappal nem hivatkozhat a tartozások felhalmozódásának körülményeire, és az arról történt késői tudomásszerzésre sem. A tudomásszerzéstől számítva kizárásáig mintegy egy év állt rendelkezésére tartozásának rendezésére.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az alperes helytállóan állapította meg, hogy az Ütv. 80. § /1/ bekezdésében meghatározott, kizárást megalapozó fontos oknak minősül az, ha egy tag a fenntartási költségekhez teljes mértékben nem járul hozzá, és felszólításra sem teljesíti jelentős mértékű fizetési kötelezettségét.

Megjegyezte a bíróság, hogy a felperes magatartása az iroda tevékenységét súlyosan veszélyeztető magatartásnak is tekinthető; e körben ugyanis a magatartást kell vizsgálni, azt pedig nem menti, hogy magát a veszélyt az iroda, illetve annak tagjai a felperes helyetti kifizetésekkel elhárítják.

Kifejtette azt is az elsőfokú bíróság, hogy az alperesi határozat megdöntésére nem volt alkalmas az alperesi beavatkozó határozatának érvénytelenségére való hivatkozás sem. Egyrészt e jogsértésre a kamarai eljárás alapjául szolgáló felülvizsgálati kérelmében a felperes nem is hivatkozott, másrészt az elszámolási határidőt rögzítő, kiegészítő határozat meghozatalának körülményei az alperesi beavatkozó szavazásra jogosult tagjainak egyhangú, felperest kizáró döntésére nincsenek kihatással.

A jogszabály, vagy az alapító okirat nem ír elő a kizárás tárgyában hozott döntéssel egyidejű elszámolással kapcsolatos, egyoldalú döntéshozatalt.

Az elszámolás kétoldalú, a tagsági viszony megszűnésétől különváló folyamat, az elszámolás hiánya a tagsági viszony megszűnését - figyelemmel az Ütv. 78. § /1/ bekezdés a/-g/ pontjaiban felsorolt esetekre is - nem érvényteleníti.

Erre tekintettel a bíróság - mint szükségtelent - mellőzte a felperes bizonyítási indítványának teljesítését is.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak megváltoztatását, és az alperes új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezését kérte.

Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti az Ütv. 80. § /1/ bekezdésében és 70. § /1/ bekezdésében foglaltakat.

Kifejtette, hogy már a kamarai eljárásban is hivatkozott arra, hogy nem az ő magatartása folytán keletkezett a hátralék, hanem a vezető által nem ellenőrzött olyan, új számviteli és havi elszámolási módszer következtében, amely a hátralék, vagy hiány keletkezéséről nem, vagy megtévesztően informált.

Szakmai előélete nem tette lehetővé a pénzeszközök felhalmozását, nem tudta záros rövid határidőn belül hirtelen kifizetni a közel 1,5 millióra kimutatott - utóbb kiderült, hogy fiktív tételeket is tartalmazó - összegeket. Elkezdte azonban a részletekben való törlesztést, amit az a két, egymás utáni infarktus szakított meg, amik az irodavezető mérhetetlenül inkollegiális, minősíthetetlenül mocskolódó fellépését követték. Emiatt 2004. január 1-től július végéig fekvőbeteg volt, és bevételképtelen.

Amint dolgozni kezdett, egy beázástól penészes irodában kellett volna folytatni, pontosabban előlről kezdeni az ügyvédi munkáját. Ez az irodavezető szándékos feladatmulasztásával támogatott, penészes állapot további, csaknem egy évre a minimálisra korlátozta az ügyvédi tevékenységét és bevételi lehetőségeit. Majd amikor az irodavezető meg akarta akadályozni - de beruházói konzekvenciák kilátásba helyezése nyomán végül csak egy hónapig késleltette - az új irodahelyiség birtokbavételét, ezt követően a kamara által tőle várt irodahasználati nyilatkozat megtagadásával egy éven át megakadályozta az egyéni ügyvéd-működés engedélyezését; ez idő alatt még ügyvédi igazolvány-érvényesítéshez sem jutott, tehát akadályozva volt ügyvédi tevékenységében. Ez a - fizetéseképtelenségét szándékosan előidéző - folyamat áll az ő

magatartása háttérében, aminek figyelembevétele vagy méltánylása eddig egyik fórumon sem történt meg.

Hivatkozott arra a felperes felülvizsgálati kérelmében, hogy máig fennálló körülmény az, miszerint a költség-hozzájárulási hiányt senki nem fizette helyette; a tartozás ténye és az ő magatartása pedig annyira nem veszélyeztette az iroda működését, hogy az iroda ma is fennáll.

Az érvénytelenség vonatkozásában előadta, hogy a kizárási határozatnak a kamarai felhívás alapján és szerint történt kiegészítése a vagyonkiadás - és nem az elszámolás - határidejét határozta meg, nyilvánvalóan arra tekintettel, hogy az iroda a saját követelését a tagok tudta nélkül indított külön perben már érvényesítette vele szemben.

Hivatkozott az Ütv. 78. § /2/ bekezdésére akörben, hogy az az elszámolást - aminek adott esetben egyetlen tétele a vagyonkiadás - kifejezetten az irodának a tagsági viszony megszűnéséhez fűzött kötelezettségévé teszi; kifogásolta, hogy a kizárással de jure együtt járó, vele törvényi egységbe vont kötelezettségről nem taggyűlési határozat döntött.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megfelelő alapossággal feltárta és rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást, és abból - az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával - helytálló jogi következtetést vont le.

A felülvizsgálati kérelemben foglaltak kapcsán hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy a Pp. 270. § /2/ bekezdése és 272. § /2/ bekezdése értelmében kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható felül a felülvizsgálati eljárás keretében. Ezért a Legfelsőbb Bíróság a felperes felülvizsgálati kérelme és annak kiegészítései perhez nem tartozó, továbbá méltányossági körülményekre vonatkozó részét nem vizsgálhatta, és nem értékelhette.

Az Ütv. 80. § /1/ bekezdése értelmében a tagot az iroda taggyűlése fontos okból kizárhatja. Fontos ok különösen, ha a tag az iroda tevékenységét magatartásával súlyosan veszélyezteti.

A Legfelsőbb Bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával, hogy a felperes azon magatartása, miszerint az ügyvédi iroda felé a rezsiköltségek viselésére vonatkozó kötelezettségének éveken keresztül nem tett megfelelően eleget, olyan magatartásnak minősült, amely az iroda tevékenységét súlyosan veszélyeztette.

Az alperesi beavatkozó alapító okiratának IV/1. pontja szerint a tag köteles az iroda fenntartásához jövedelméből rendszeresen hozzájárulni. Nemvitásan a felperes ezen kötelezettségének nem tett megfelelően eleget, ezen magatartását pedig nem menti az, hogy jövedelme ahhoz nem volt elegendő. Kétségtelen, hogy az iroda működésével kapcsolatosan felmerülő rezsiköltségeket az irodának ki kell fizetni; így értelemszerűen, amennyiben egy, vagy több tag az iroda fenntartási költségeihez nem járul hozzá, a többi tagnak kell ezt a részt is fedeznie.

Kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy a felperes tartozása 2002. évben a kimutatások szerint 416.920 Ft-os összegű volt; ennél kevesebbet fizetett a reá eső rezsiköltségnél, majd pedig 2003. évben 611.202 Ft-tal.

A tartozások fennálltáról a felperesnek tudomása volt, ennek ellenére fizetési kötelezettségét nem teljesítette.

Az alperesi beavatkozó további egy évet várt - 2004. november 22-ig -, és a nem teljesítésre tekintettel ekkor döntött a felperes kizárásáról.

Rámutatott a Legfelsőbb Bíróság, hogy az ügyvédi iroda tagja köteles az iroda fenntartási költségeihez folyamatosan és rendszeresen hozzájárulni. Ezen kötelezettség tartós elmulasztása - mint fontos ok - megalapozza a taggyűlés általi kizárását.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a felperes felülvizsgálati kérelmét elutasító kamarai határozatok a fentiekből következően nem tekinthetők jogszabálysértőnek.

A felperes hivatkozott felülvizsgálati kérelmében az Ütv. 70. § /1/ bekezdésének megsértésére is. Ezen jogszabályi előírás szerint a taggyűlés az iroda tagjaiból áll, az irodát érintő összes kérdésben határoz.

A felperes e körben azt vizsgálta, hogy a kizárását kimondó határozat kiegészítését - amely az elszámolás határidejét rögzíti - a kizárást kimondó határozat jogerőssé válásától számított 30 napos határidőben nem a taggyűlés, hanem az iroda vezetője hozta meg.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint ezen kiegészítés a perbeli ügy érdekét - a felperes kizárását - nem érinti, és helytállóan mutatott arra rá az elsőfokú bíróság, hogy az elszámolás kétoldalú, a tagsági viszony megszűnésétől különváló folyamat; a kiegészítő határozat azonban olyan érdemi döntést nem tartalmaz, amely a taggyűlés által hozott kizárásról szóló határozatot érvénytelenné tenné.

Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy a jelen perben kizárólag a kizárásról szóló határozat felülvizsgálata tárgyában hozott első- és másodfokú kamarai határozatok voltak felülvizsgálhatók.

A felperes és az alperesi beavatkozó közötti egyéb viták vagyoni ügyek, elszámolási kérdések a kamarai határozatok jogszerűségének megítélése szempontjából nem bírtak relevanciával, és nem is voltak vizsgálhatók.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás során megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperesnek és az alperesi beavatkozónak a felülvizsgálati eljárásban igazolt perköltsége nem merült fel, ezért arról a Legfelsőbb Bíróságnak rendelkeznie nem kellett.

A tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a felperes a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 13. § /2/ bekezdése értelmében köteles.

Budapest, 2008. június 18.

Dr. Buzinkay Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó bíró, Dr. Darák Péter sk. bíró